

Tukiyhdistys ja päivähuoltola yhteistyössä Vaikeavammaisten leiri onnistui Tampereella

TIIVISTelmä
KESK / 89

□ Tukiyhdistysten toiminnassa kautta maan on ollut ja on yhä tyhjä aukko: vaikeavammaiset ja heidän perheensä.

Toiminnan ideointi ei ole helppoa kun kyseessä ovat vaikeimmin kehitysvammaiset. Leirejä vaikeavammaisille on järjestetty, mutta osallistumisesteeksi saattavat muodostua vaadittu "taso", liikuntavaikkeudet tai ikä.

Erityisesti pienille vaikeavammaisille ja heidän perheilleen on tukiyhdistyksistä jouduttu resurssien puutteessa tarjoamaan pelkkää "ei oota".

Voidaanko vaikeavammaisille lapsille ja heidän perheilleen sitten keksiä mielekästä virkistystä tai vaihtelua?

Kyllä voidaan, se varmistui vierailtuani vaikeavammaisten lasten viikonloppuleirillä Tampereella.

VIIKONLOPPULEIRI

Tampereen Kehitysvammaisten Tuki-ideoi yhdessä Tampereen Kalevan päivähuoltolan väen kanssa leiri-ajatusta päivähuoltolan lapsille.

Vanhempia informoitiin kirjeitse ja mukaan saatiin yksitoista lasta, joista kaksi päivähuoltolan ulkopuolelta. Osa vanhemmista ilmoitti lapsensa leirille välittömästi, osaa piti hiukan taivutella.

Leiri toteutettiin Kalevan päivähuoltolan tiloissa. Tukiyhdistys vastasi kustannuksista. Päivähuoltolan hoitohenkilöstö osoitti innostuksensa ajatukseen, kaikki halusivat olla mukana vaikka työviikosta siten tulikin normaalia pidempi.

Ajatus tarjota lapsille vaihtelua ja vanhemmille vapaahetki tuntui mielekkäältä

haasteelta. Myös mahdollisuus kokea lasten kanssa jotain kokonaisvaltaista, elää yhdessä aamusta aamuun, kiehtoivat mieltä.

LEIRIELÄMÄÄ

Kalevan päivähuoltolan vs. johtaja Tarja Sipponen kuvaili tunnelmia toisena leiripäivänä.

— Perjantai eli ensimmäinen leiripäivä sujui rutiinilla, lapset tulivat aamulla päivähuoltolaan. Ulkopuolelta tulleilla lapsilla oli tietysti jännempää, pientä jäämishaikeutta oli, mutta se hävisi

Musiikista nauttivat kaikki.

— Vapaa-aika on perheessä tiukassa, mutta todella tarpeen. Markus-poika on päivähuoltolassa päivittäin, joten oli hienoa kun leirillä hänestä huolehtivat tutut hoitajat. Kun sain tiedon leiristä, ilmoitin Markuksen välittömästi. Tällaista toimintaa on jo kaivattu.

— Markus on ollut joskus keskuslaitoksessa tilapäishoidossa, mutta nyt hoitotilanne oli helpompi molemmipuolin. Perheemme käytti vapaa-aikansa todella omaan tarpeeseen, matkasimme Ähtäriin hotelli Mesikämmeneen ja rentouduimme. Nyt oli helppo lähteä, yleensä on jotenkin paha olo, masentunut ja mieli maassa, vaikka pitäisi nauttia vapaasta. Hoitopaikka oli turvallinen, tuttu, se helpotti ja pystyin itsekkin nauttimaan matkastamme.

— Markus oli todella viihtynyt leirillään. Uusi piire kotiin palattua oli se ettei poika ollut lainkaan loukkaantunut, kuten yleensä hoidosta palattuaan. Markus oli väsynyt, mutta iloinen ja maanantaina hän meni taas mielellään päivähuoltolaan. Se osoittaa jo paljon leirin onnistumisesta, sanoi Eija Köppä.

Erityisopettaja Säde Mustonen säesti lauluhetkeä.

SE ENSIMMÄINEN KERTA

Jos vaikeavammaiselle lapselle on vaikea saada hoi-

toa järjestymään, niin yhtä vaikeaa varmasti vanhemmille on jättää lapsensa ensimmäistä kertaa pidemmäksi aikaa hoitoon. Tämä

**TEKSTI:
TARJA NUMMELA
KUVAT:
AUVO MÄKINEN**

kokemus elettiin tampere-laisessa Sjögrenin perheessä.

— Patrickille tämä oli ensimmäinen kerta poissa kotoa yön yli, ja samalla uusi kokemus koko perheelle. Laitokseen vieminen on tuntunut vaikealta, mutta nyt tuttu paikka ja hoitajat antoivat hyvän tilaisuuden kokeilla.

— Me kyllä nautimme vapaastamme, olimme kotosalla, saunoimme ja rentouduimme. Patrickin 3-vuotias pikkusisko oli riemuissaan kun vanhemmilla oli aikaa.

— Kyllä ajatuksiin nousi välillä ikävä ja huolikin, etenkin illalla. Hoito leirillä oli kuitenkin hyvin järjestetty ja Patrickillä sujui kaikki hienosti.

— Toivottavasti yhdistys jatkossakin järjestää tällaisia leirejä tai vastaavaa toimintaa, tuumi tyytyväinen Kirsi Sjögren.

Siispä, yhdistykset; toimintaa!

Lomittajakokeilu alkaa syksyllä

□ Kehitysvammaisten Tukiliiton lomittaja-kotipalvelukokeilu alkaa syksyllä 1989. Hanke toteutetaan alkupe-
räisistä suunnitelmista supistetulla työntekijämäärällä.

Tukiliitto valitsee 10—14 lomittajaa koulutettavaksi. Sen lisäksi valitaan hanketta vetämään yksi projektisihteeri. Projektin kustannukset ovat noin miljoona markkaa.

Lomittajat aloittavat lokakuun alussa viisi viikkoa kestävä koulutuksen, jonka jälkeen varsinainen työ alkaa marraskuussa. Projekti kestää kolme vuotta.

Tampereella annettavan

koulutuksen jälkeen lomittajat siirtyvät kokeilupaikkakunnille. Kokeilualueita ovat pääkaupunkiseutu, Lappi, Kainuu, Pohjois-Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa ja Pohjois-Karjala.

kun tilanteeseen totuttiin. Iltapäivällä inva-taksit hakivat lapsia samasta rakuksista päiväkodista ja Kalevan erityiskoulusuta. Eräs lapsista reagoi siihen sanomalla, ettei nyt lähde kukaan kotiin. Onneksi puuhaa riitti niin ettei asiaa viitsitty kauaa surra.

Iltasella saimme käyttää Kalevan koulun tiloja, paistimme makkaraa takkatulen loimussa, se oli joillekin aivan uusi kokemus. Koulun jumppasalissa saivat liikuntakykyiset juosta itsensä väsyksiin asti, tilaa oli, kertoi Tarja Sipponen.

HOITO-ONGELMAT

Vaikeavammaisen lapsen vieminen hoitoon vaikkapa

puleirille oli helppo jättää lapsensa, olivathan paikka ja hoitajat tuttuja lähes kaikille.

Viikonloppuleirillä oli hoitajia kaikkiaan yhdeksän ja lapset oli jaettu kahteen ryhmään. Millaisia ongelmia leirillä ilmeni?

— Yllättävää meistä olikin ettei ongelmia tullut. Iltaa ja nukuttamisia me eniten pelkäsimme, fantastista miten hyvin kaikki sujui. Meillä oli riittävät tiedot lapsista ja heidän tavoistaan, se helpotti työtä.

— Yöllä "partioimme" parin tunnin jaksoissa, mutta mitään hälyttävää ei tapahtunut. Jotkut lapsista heräsivät hetkeksi, joku nyyhkäisi, mutta hoitaja oli riittävästi ja oli aikaa olla vie-

Janne-Matti, 6 vuotta.

Emmi Järvinen, 5 vuotta.

viikonlopuksi tai hoitajan järjestäminen kotiin on melkoinen urakka. Ei löydy hoitajaa, lapsen hoitotoimenpiteet vaativat koulutusta, laitosajasta vierastetaan, lapsi vierastaa hoitajia...

Päivähuoltolan viikonloppu-

ressä, lähellä, huokaisi väsynyt mutta tyytyväinen Tarja Sipponen.

OHJELMAA

Leiriväsytys ei iskenyt kehenkään lauantai-aamuna-

kaan, vaikka lapset heräsivät oudossa paikassa. Arkirutiinit, vaipatukset ja ruokailut veivät aikansa mutta muutakin ehdittiin.

Millainen oli leiriohjelma?

— Ulkoilimme pitkällä rauhallisilla kävelyretkillä, lepäsime videoita katsellen. Välillä pidettiin lauluhetkiä ja leikittiin. Vastapainoksi rauhoituimme kynttilöiden loisteessa. Siitä lapset pitivätkin kovasti, kynttilöiden pehmeästä valosta, kertoi Tarja Sipponen.

Viihtymisen tunne näkyi lapsista kun he kokoontuivat hetkeksi laulamaan lauantai-iltapäivänä, juuri ennen kotiin lähtöä.

Oltiin omalla porukalla, kuka rattaissa, tyynyllä, syliässä tai kainalossa, kaikki yhdessä. Joku lapsista löi käsiään yhteen, toisella jalat halusivat musiikin mukaan. Keskityttiin, kuunneltiin... "Saanko poskeas koskettaa". Piskuinen Emmi osallistui aktiivisesti tyynyltään heleillä kiljahduksillaan jotka hyvin sointuivat säveliin. Ja kun lapsilta kysyttiin, joko lähdetään kotiin, oli erällä

pojalla varma vastaus, päänpuistatus ja vakuuttava Eii!

Laulut loppuivat ja leiri päättyi. Lapset palasivat koteihinsa. Pehmeä hyvänolon tunne jäi, leiri oli onnistunut.

TÄRKEÄ VAPAA-AIKA

Vapaa-iltaa tai aikaa olla itsensä kanssa, sitä kaipaa meistä jokainen joskus. Perheessä jossa on vaikeavammaisen lapsi, tuota vapaa-aikaa tarvitaan kipeimmin. Aikaa tarvitaan parisuhteen hoitamiseen, aikaa muille sisaruksille.

Tukiyhdistyksen ja päivähuoltolan toteuttama viikonloppuleiri antoi vanhemmille tilaisuuden tuoda lapsensa tuttuun, turvalliseen hoitoon tietäen että lapselakin on edessään uusia kokemuksia.

Miten vanhemmat sitten käyttivät vapaa-aikansa, miten he saivat ajan kulumaan?

Viikonloppu kului joka perheessä varmasti eri tavalla. Eija Köppä Tampereelta antoi palautetta.